

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.II.37.037/2016/5.

A tanács tagjai: . Tóth Kincső a tanács elnöke, előadó bíró
 . Rothermel Erika bíró
 . Buzinkay Zoltán bíró

A felperes: felperes neve
(cím)

A felperes képviselője: dr. ... hozzátartozó
(cím)

Az alperes: Budapest Főváros Kormányhivatala
(1056 Budapest, Váci utca 62-64.)

Az alperes képviselője: jogtanácsos

A per tárgya: oktatási ügy

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:ővárosi Közigazgatási és
Munkaügyi Bíróság
6.K.33.119/2015/6.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.K.33.119/2015/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes tanulási nehézségei és figyelmi elmaradásai miatt 2004 óta fejlesztésben részesült. 2011/2012. tanévben tanulási és számolási nehézsége miatt mentességet kapott a matematika tudása értékelése alól. A felperes a 2013/2014. tanévben fejezte be középiskolai tanulmányait. 2014. március 8-án a Fővárosi Pedagógia Szakszolgálat ... Tagintézménye kiadott szakértői véleményében javasolta a felperes tanulási nehézségei miatt az oktatás és

számonkérés folyamán a méltányos és differenciált bánásmód érvényesítését, többek mellett kérte az ismertetett problémákat a kémia és fizika tantárgyak számolási feladatainál is figyelembe venni. Javasolta felperes részére időkedvezmény és felzárkóztatás biztosítását. A szakvélemény rögzítette, hogy megállapításai az érettségi vizsgára is érvényesek. E szakvélemény kiegészítésére 2015. március 24-én került sor azzal, hogy a felperes matematika tantárgyban jelentkező tanulási nehézségeit, valamint arra vonatkozó mentességét a többi tantárgy (fizika, biológia, földrajz, kémia) számolási feladatainál figyelembe kell venni.

- [2] A ... igazgatója 2015. március 24-én meghozott határozatában felperes kérésének eleget téve engedélyezte, hogy matematika tárgy helyett más tárgyból vizsgázzon, angol nyelvből kizárólag szóbeli vizsgát tegyen, emelt szintű biológia, valamint magyar nyelv és irodalom írásbeli vizsgarészén 60 perc, történelem, rajz és vizuális kultúra tantárgyak írásbeli vizsgarészén 45 perc többletidőt kapjon, valamint a biológia tárgy számolási feladatainak értékelése alól mentesüljön.
- [3] A felperes 2015. május 13. napján biológia tantárgyból emelt szintű írásbeli érettségi vizsgát tett. Az írásbeli vizsgán - valamennyi feladat értékelése során - 100 pontból 56 pontot ért el. A felperes 2015. május 22-én fellebbezéssel élt az értékelés ellen, sérelmezve, hogy felmentését nem vették figyelembe a dolgozat II/6., 7. , valamint VI/1. feladatánál. Kérte az alappontszám (100) csökkentését, a százalékos érték növelését.
- [4] Az alperes oktatási ügyekkel is foglalkozó főosztálya 2015. június 10-én kelt határozatában a fellebbezést alaptalannak találta. A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes 2015. június 25. napján meghozott BPB/012/13546-2/2015. számú határozatában a fellebbezést elutasította. Az alperes az érintett feladatokat független szaktanárral újraértékeltetten, melyre figyelemmel megállapította, hogy a vizsgázó kifogása nem alapos, mert a javító tanár nem számolási hibákért vont le pontot, hanem azért, mert a felperes semmilyen módon nem kezdett hozzá a feladatok megoldásához, a II/6. és II/7. feladatoknál a klónok elterjedésére vonatkozóan semmilyen megállapítást nem tett, a VI/1. feladat gondolatmenetét nem írta le, ezért a pontozás megváltozása nem indokolt. Érvelt azzal is, hogy az igazgató úgy adta meg a mentességet a biológia tantárgy számolási feladataira, hogy a szakértői testület csak kémia és fizika tárgyak számolási feladatainál javasolta figyelembe venni a vizsgázó tanulási nehézségeit.

A kereseti kérelem és az alperes ellenkérelme

- [5] A felperes keresetében a határozat megváltoztatását kérte. Változatlanul sérelmezte, hogy a számolások vizsgarészek értékelésénél nem vették figyelembe mentességét.
- [6] Az alperes ellenkérelmében fenntartotta a határozatában

foglaltakat.

Az elsőfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletében az alperes határozatát hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárásra kötelezte.
- [8] A bíróság hivatkozott a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkt.) 1.§ (2) bekezdésére (méltányosság és szolidaritás alapelve), 1.§ (3) bekezdésére (egyenlő bánásmódra törekvés elvére), továbbá a kiemelt figyelmet érdemlő gyermek fogalmára (4.§ 13. pont ab) pont). Utalt a rendelkezésre álló szakértői vélemények, valamint az igazgatói határozat alapján arra, hogy felperessel szemben differenciált bánásmódot kell érvényre juttatni, a felperesi mentesség kiterjedt a biológia tantárgy számolási feladataira. Külön-külön vizsgálta az elutasító döntés két hivatkozását. Az elsőt érintően megállapította, hogy a 2015. március 24-i szakvélemény kiegészítés és igazgatói döntés egyértelműen tartalmazza a biológiai tantárgyra történő hivatkozást, így nemcsak a kémia és fizika tantárgy számolási feladataira vonatkozott a mentesség. A második érvelésre figyelemmel rögzítette, hogy a II/6., II/7. és VI/1. feladatok kizárólag számolós feladatok voltak, így nem lehet a vizsgázó terhére róni, hogy azokhoz nem is kezdett hozzá.
- [9] Az alperes perben előadott érvelésére kifejtette, hogy a mentességnek a vizsganapon kell fennállnia, nincs jelentősége annak, hogy a vizsgára jelentkezőkor a kiegészítő szakvélemény még nem került kiadásra. A 100/1997.(VI.13.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Vizsgaszabályzat) 12.§ (6) bekezdésére utalva kifejtette, hogy a jelentkezési lapon a vizsgázónak csak azt kell jeleznie, hogy élni kíván a mentességgel, azaz a Vizsgaszabályzat 6.§ (7) bekezdésében biztosított jogával, de e jogszabály nem követeli meg, hogy a jelentkezési lap benyújtásakor álljon fenn a szakvéleménnyel igazolt mentesség. Mindezen okból az alperesi döntést törvénysértőnek ítélte.
- [10] A bíróság az új eljárásra előírta, hogy a felperes írásbeli dolgozatát a mentességére figyelemmel kell értékelni.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [11] A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását, illetve az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását.
- [12] Állította, hogy a Vizsgaszabályzat 12.§ (6) bekezdés c) pontja és 6.§ (7) bekezdése, továbbá 12.§ (9)-(11) bekezdései helyes értelmezése alapján egyértelmű, hogy felperes által kért mentességi jog kizárólag a jelentkezés időpontjában már meglévő, hatályos szakértői vélemény alapján adható. Álláspontjának alátámasztásaként felhozta, hogy az érettségi szervezése évente egy hatalmas rendszer

működtetését jelenti, melyben kiemelt jelentősége van a március 1-jéig beérkező információknak, s az ez alapján összeállított speciális feltételeknek megfelelő vizsgáknak. Fenntartotta, hogy az igazgató úgy adta meg a biológia tantárgy számolási feladataira a mentességet a vizsgára jelentkezéskor, hogy az szakértői véleménnyel nem volt alátámasztott.

- [13] Hangsúlyozta, hogy a döntésében foglaltak szerint a felperesi kérelem elutasítására azért került sor, mert a Vizsgaszabályzat 30.§ (2) bekezdés o) pontja szerinti eljárásban azt állapította meg a szaktanár, hogy a felperes nem kezdett bele a feladatok megoldásába, két feladatra semmilyen megállapítást nem tett, a harmadiknál pedig a gondolatmenetet sem írta le. Álláspontja szerint - a javítási útmutató szerint is - a biológiai írásbeli feladatok alapvetően nem számítási feladatok, fő céljuk a biológiai ismeretekben való jártasság feltérképezése, valamint ezt tükröző számítási elvek, gondolatmenetek ismeretének felderítése. Az ilyen típusú feladatmegoldás alól felperes pedig nem kapott mentességet. Szakkérdésnek minősítette, hogy mely feladat tekinthető számolásosnak, ezért e körben a szaktanár álláspontját és nem a felperes véleményét tekintette mérvadónak. Arra hivatkozott, hogy a bíróság megsértette a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 177.§ (1) bekezdését, amikor szakkérdésben maga és nem szakértő bevonásával foglalt állást.
- [14] További érvelése szerint a bíróság helytelenül értelmezte a Vizsgaszabályzat 12.§ (6) bekezdését, amikor jogelvekre és nem az érettségire vonatkozó speciális szabályokra alapozva arra jutott, hogy a vizsgázó legkésőbb a vizsga napjáig igazolhatja a mentességét. A kivételek végletes alkalmazásának lehetőségét biztosítói ítéleti érvelés - alperes szerint - az általános szabályok érvényesülését rontja le.
- [15] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte. Érvelése szerint az igazgató döntött a vizsgára való jelentkezéséről, melyet az alperes nem bírálhat felül. Utalt rá, hogy az írásbeli vizsga során többletidőt biztosítottak számára, ugyanakkor a kedvezményt az értékeléskor nem juttatták érvényre.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [16] A jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem keretei között vizsgálta, figyelembe véve azt is, hogy számos egyéb körülményre a felek a perben nem hivatkoztak. Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megalapozott döntést hozott, ezért a jogerős ítéletben kifejtettekkel egyetért.
- [17] Lényeges körülményként utal a Kúria arra, hogy a hatósági eljárásban a kérelem elutasításának az volt az egyik indoka, hogy a felperes nem kezdett hozzá a számolási feladatokhoz, holott erre köteles lett volna, másrészt az, hogy a felperesnek az igazgatói

döntés úgy adott mentességet, hogy annak nem volt meg a jogi alapja.

- [18] Mindkét határozati érvelés tekintetében az elsőfokú bíróság megalapozott megállapításokat tett. Tényszerűen igazolt ugyanis, hogy a 2014. március 24-i igazgatói döntést megelőzően a Fővárosi Pedagógia Szakszolgálat ... Tagintézménye 1075/I-a/2014. számú alapszakvéleményét 2015. március 24-én kiegészítette, kiterjesztve a számolási feladatok alóli mentességet a biológia tantárgyra is. Ez okból az Nkt. 56.§ (1) bekezdése alapján meghozott igazgatói döntés nem volt megalapozatlan, az a felperes által kért mentességet szakértői vélemény alapján biztosította olyan tartalommal, hogy az nemcsak többlet vizsgaidőt, de számolási feladatok alóli mentességet is adott biológia tárgyból. Helyesen hivatkozott arra a felperes, hogy ezt az igazgatói döntést sem az alperes nem (de a bíróság sem) bírálhatta felül.
- [19] A másik határozati hivatkozás kapcsán a Kúria két dolgot emel ki. Egyrészt a vonatkozó jogszabályi rendelkezések nem adnak részletes útmutatást a mentesség pontos tartalmának és gyakorlati megvalósulásának tekintetében, ezért is helyes volt, hogy az elsőfokú bíróság az alapelvekhez fordult értelmezési segítségért. Fontos elem, hogy e szabályozási hiányosság a felperes terhére nem értékelhető. Másrészt a számolási feladatok alóli mentesség jogi kategóriaként volt megítélhető adott ügyben, szakértő bevonására ez okból nem volt szükség, illet az alperes sem indítványozott az elsőfokú eljárásban. Ez okból a bíróság nem sérthette meg a Pp. 177.§ (1) bekezdését. A bíróság helyesen ítélte meg, hogy az adott feladatok (II/6. II/7. és VI/1.) számolós feladatok voltak, mert e következtetés logikusan levonható volt a feladatok megfogalmazásából, az elvárt feladatmegoldásokból.
- [20] A felülvizsgálati kérelemre figyelemmel kiemeli a Kúria, hogy az alperes határozatában nem hivatkozott elutasítási okként arra, hogy a mentesség kiterjesztéséről szóló 2014. március 24-i igazgatói döntés az érettségi vizsgára történő jelentkezési határidőt követően került meghozatalra, ezzel quasi a mentesség tágabb körű biztosítása elkészt. Az elsőfokú bíróság mégis helyesen foglalkozott e kérdéssel, mivel ennek jelentősége van a megismételt eljárásban való döntés során. A jelentkezés és a mentesség érvényesítése kapcsán a Kúria ismételten a szabályozás hiányosságaira utal. Nincs ugyanis egyértelmű tiltás és korlátozás, mely a jelen ügyben, vagy a jelen ügghöz hasonló tényállás esetében jogvesztést írna elő. Az elsőfokú bíróság ezért okszerűen érvelt azzal, hogy a mentesség biztosítása, érvényesítése tekintetében annak van relevanciája, hogy az a vizsga időpontjában fennáll-e, mely itt tényszerűen megvalósult. A felperes a mentesség érvényesítésére egyébként általánosan utalt a jelentkezése során, azaz határidőben, annak konkrét tartalmát - eltérő rendelkezés hiányában és a mentesség jellege folytán is - elegendő volt a későbbiekben meghatározni, különös figyelemmel arra, hogy az eltérő értékelést jogorvoslattal nem támadható igazgatói döntés

kifejezetten előírta.

- [21] Mindezek alapján a Kúria azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő a felülvizsgálati kérelemben foglalt okokból, ezért azt a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

- [22] *Törvényt sértő az a határozati döntés, amely a kérelem elutasításaként téves indokokra hivatkozik. Az érettségi vizsga kapcsán alkalmazandó, értékelés alóli mentesség hiányos szabályozásából eredő bizonytalanság a tanuló terhére nem értékelhető.*

Záró rész

- [23] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [24] A pervesztes alperes személyes illetékmentessége okán az 1990. évi XCIII. törvény 50.§ (1) bekezdése szerinti felülvizsgálati illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján az állam viseli.
- [25] A felperest a felülvizsgálati eljárásban hozzátartozója képviselte, költségigényt nem terjesztett elő, felmerült költségeiről nem tett nyilatkozatot, így részére felülvizsgálati költség megállapítására nem volt lehetőség.

Budapest, 2016. május 11.

Dr. Tóth Kincső s.k. a tanács elnöke, előadó bíró, dr. Rothermel Erika s.k. bíró, dr. Buzinkay Zoltán s.k. bíró